

Знов страшна повінь на землях Західної України

Повінь обняла ціле Підкарпаття від румунської границі аж по Закарпаття. Потерпіло велике число повітів в цілім воєводства станиціславському і в подільній частині воєводства львівського. Частина повітів у воєв. тернопільським. Страшна ніч з 11 на 12 липня. Нагальні дощі і тучі викликують правдиву потопу. Багато рік більших, річок і потоків виступило з берегів. Тисячі сіл знайшлися під водою, залиті тисячі моргів поля і сіножатей, безліч залитих і ушкоджених хат і господарських будинків, понижений річкові плоди, великі втрати живого інвентаря. Жертви в людях. Безліч мостів зірваних, або ушкоджених. Ушкоджені залізничні шляхи і биті дороги.

ЗЕМЛІ НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ ПІД ВОДОЮ.

Знов велика, страшна гроза повіні нависла над цілим краєм, а особливо цілу половину Підкарпаття від румунської границі аж по Закарпаття, аж до Червоної. Догорівають великі дощі і тучі сиріччинили вночі з 11 на 12 липня страшною своїми розмірами і наслідками повінь мільйонів більших і менших рік і потоків, котрі нагло і несподівано виступили зі своїх річищ і злилися водою мало не по половині Західної України. Катастрофа страшна. Життя це ніде не згаляється, всі річкові плоди це стояли на місці, тучі і шквали від повіні небезпечні. На нова гроза повіні не тільки у великій мірі знищила плоди річкові, а й багато людського добра в господарствах, в живих інвентарі, але це її прийняти збір

ВЕЛИЧЕЗНІ РОЗМІРИ ПОВЕНІ.

Катастрофа повіні захотіла найбільше спустити повіті: Снятин, Коломию, Косів, Надвірна, Станиціслав, Калущі, Долина, Городенка, Товмач, Жидачів, Рогатин, Стрий, Сколів, Дрогобич, Самбір, Чортків, а також повіті: Золочин, Бучач, Бережани, Заліщиці, Перемиські. З більших річок виступили річки Дністер, Прут, оба Черемоші, оба Бистриці, Лемніца, Стрий, Огір, Свіча, Гнила Липа, Золота Липа, Син і багато менших річок. В повіті коломиєцьким розлилися річки: Вінь, виступили на великі простори, а найбільше на просторі від Ворохти до Яремча. Виллилися великі потоки, доріг і мостів. Прут залив беза Вокресинці, Матійніці, Дешорів, Задуче, Ісаєва та інші. В Книждорі зриваний міст між Коломиєю і Почепом.

лях повіні пливє сіно, дерево і хати то що. Великі шкоди в річкових плодах і живих інвентарі. Солотинська Бистриця виступила з берегів. Бельведер, передмістя Станиціславова знайшовся під водою. Повіт Товмач: Дністер в селі Довге піднісся на 5 метрів понад звичайний рівень. 500 моргів пасовиска і 100 орного ґрунту стоїть під водою. В повіті Жидачів виступив річок Дністер. Комунікація Жидачева з Калущем і Стриєм перервана. Близьких звісток про повінь покищо брак. В повіті Рогатин. В одній селі вилли Дністер. Деінде вилли Гнила Липа, Свірка і Нарвака.

Повіт Сколів: Вилли Стрий і Огір. Поля і сіножаті в Снятинському повіті знайшлися під водою. В Гребеніві і Сколівському повіті вилли кілька мостів. В околиці вилли Стрий і затопив багато домів. В Брошнівському повіті вилли Чечва, заливаючи около 50 домів і около 1000 моргів засівів. В Перемиському повіті вилли Рокитнянський канал. Лемніца знищила гостиниць і мостовий причалок. В повіті Долина: Виступила з берегів Свіча і залила багато домів. В повіті Калущі знищила повінь багато річкових плодів і ушкодила багато домів. В повіті Стрий: В селі Любичів обривалася хмара. Вилли Потік і затопив кілька домів. Коло Браїковець вилли Жирава. Ріка Коломиця затопила село Голубувин.

ПОВІНЬ В ІНШИХ ОКОЛИЦЯХ.

В повіті буцацьким виступив з берегів Дністер коло Устя Зеленого. З пов. Бережани виллила Золота Липа. В Заліщицях дався в шквал Дністер. В Дрогобичі і Бориславі виллила ріка Тисмениця. В деяких селах пов. Самбір вилли Дністер. Тутже грізна була ситуація над Синем в повіті Червоноградському, оскільки великого вилли не прийшло. СТРАШНІ ШКОДИ НАНЕСЛА ПОВІНЬ. Шкоди від повіні ще не обчислені, але вони ідуть в мільйони. Польське правління винесли на повіні жертв тисяч людей, а в Україні виллила повінь в селі Голубувин. Шкоди від повіні ще не обчислені, але вони ідуть в мільйони. Польське правління винесли на повіні жертв тисяч людей, а в Україні виллила повінь в селі Голубувин.

ЗЛИДНІ УКРАЇНСЬКОГО СЕЛА.

Ще в 1927 року на воєводських нарадах зробив доповідь у земельній справі колишній начальник львівської земельної управи Ожеховський. Спирючись на офіційну статистику, у Львівському воєводстві є 222,125 господарств, які мають не більше, як 2 гектари землі. У Тернопільському воєводстві таких самих господарств є 144,177, а в Станиціславському 167,928. Разом у цих трьох воєводствах таких неземокорних господарств нараховується 534,230. Коли вліти на увагу, що на одне господарство припадає середньо 5 днів, то ці господарства можуть прогодувати 2,671,150 душ. Кожному ясно, що ці два і повністю мільйони селян голодують, бо за підрахунками фахівців в обставинах Зах. України тільки ті господарства задовольняють потреби хліборобської родини, які мають не менше, як 5 гектарів землі.

Крім цих халушників є ще чимала група господарств, що має від 2-ох до 5-ти гектарів. Ці господарства так само не забезпечують родин своїх господарів ні працею, ні на прожиття засобами. Щоб могли існувати, вони повинні шукати сторонніх заробітків. Таких господарств нараховується в Львівському воєводстві — 134,599, у Станиціславському — 52,181, у Тернопільському — 75,768, разом 262,548 господарств із 1,312,740 душами. Отож у трьох воєводствах Галичини вже два роки тому нараховувалося 796,778 господарств із 3,983,890 душами, господарств цілком несамоцільних, що не можуть існувати без сторонніх заробітків або без постійного голодування члени родин цих господарств. За два останні роки становище погіршало, бо число людності зросло, а господарства ще більше злидніли.

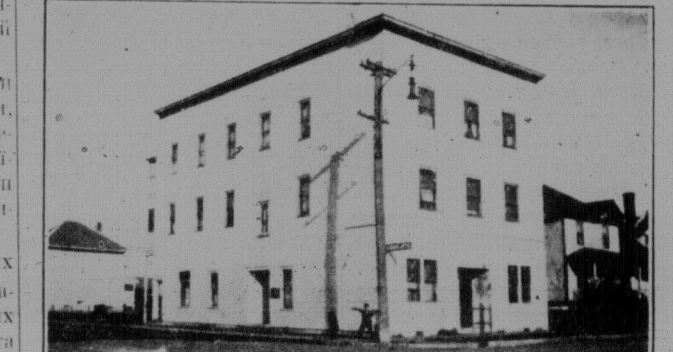
ТАК ЩО ПОНАД МІЛІОН РОБОТНИКІВ...

Також понад мільйон робітників буде повністю регулярні щорічні майже, страшний карий руйнівний для великої частини українського селянства. Так що понад мільйон робітників буде повністю регулярні щорічні майже, страшний карий руйнівний для великої частини українського селянства.

Станиціславському по 37 відсотків землі, тобто більше, як третина всієї земельної площі цих воєводств. Отож для мільйона голодних сільських пролетарів нема іншого вибору, як тільки шукати праці в цих величезних містах. Це добре знають не тільки безробітні, а й землевласники та польська держава. Кристалими з надмірного пропонування робочих рук, вони просто неможливо вислідують тих "наслідків", що змогли одержати працю. Платня робітника в такому маєткові зможуть становити 50 грошів (середньо 9 грошів, рівняється 1 цент) на день, а тепер 80 грошів і не більше, як 1 злотий. Минулого року навіть у липня не платили більше, як злотий, а хто працював за сніг, той одержував 15-тих сніп. Чи ж доведеться довго думати, щоб увітати собі ті злидні, які панують на землях Західної України в наслідок такого безземелья та неможливого вислідку такої якої й за панщини не було.

КОНКУРС СТУДЕНТСЬКОГО БУДИНКУ ТУРФДІМ В ЕДМОНТОНІ, АЛТА.

Оцим подаємо до відома українському фермерству й робітництву провінції Альберти, Бритиш Колумбії й Саскчевану, що Провінційальний Виконавчий Комітет ТУРФДІМ в Едмонтоні, Алта., за порозумінням Центрального Виконавчого Комітету, виконуючи рішення Х. Всеукраїнського З'їзду ТУРФДІМ, упив за \$13,500.00 прекрасний триповерховий будинок враз із умебляванням на Студентський Будинок, в якому діти українських фермерів і робітників зможуть по таній ціні вдержати кінчати студії середніх та вищих шкіл, як також побирати курси в технічних школах, та будуть вчитись рідної мови, як української літератури, граматики, історії, географії та української пісні й музики.

Студентський Будинок Товариства Українських Робітничо-Фермерський Дім в Едмонтоні, Алта.

Товариші фермери й робітники! Студентський Будинок куплений за наші фермерсько-робітничі гроші і має служити тільки вихованчій праці для інтересів своєї класи. Тому старайтесь посилати своїх дітей до цієї одинокі в Канаді фермерсько-робітничої виховачої інституції в Едмонтоні, Алта. Докажіть всім, що фермерство в злуці з робітництвом може також вести науково-виховачу працю. Проситесь всіх батьків, заінтересованих у цій справі, полати апликації о прийнятті їхніх дітей до Студентського Будинку ТУРФДІМ негайно по прочитанні цього повідомлення, найдалше до 15-го серпня 1929 року. Апликації й всякі запити про бліщі інформації просимо слати на адресу: PROVINCIAL EXECUTIVE COMMITTEE U.L.F.T.A., 10628 — 96 St., Edmonton, Alta. За Провінційним ТУРФДІМ, О. Шидловський, голова. М. Дранута, фін. секр.

"КРАСІН"
В ПОЛЯРНИХ ЛЬОДАХ.
НАРИС М. ШПАНОВА

(Продовження.)
"Справжні" люди.
Плавання на стонічних рибальських суднах було Нойсові не до душі. Його приваблювали розповіді моряків-авантюристів про те, як привільно й широко живуть "справжні" люди, справжні не в розумінні його батька, а справжні тому, що кожний з них — сам собі пан. Такі люди, буди, з їхніх слів, мисливці й контрабандисти, і коли в молодого Гельмара раптом з причин, відомих тільки йому, і поліції з'явилася "п'яма в біографії, він недовго вагався. В товаристві двох таких самих, як і він, дельних, просякнутих морським вітром і бажанням волі юнаків пішов він на Шпіцберген, де не було ні батька, ні капітанів, ні поліції, де не треба було плавати на нудних рибальських тральниках. Нойс зробився мисливцем. Дві рюшніці, сани й всім собак становили його рудоме майно, а нерухоме він утворив собі сам, споруджуючи хатки через 40—50 кілометрів своїх мандрівок. Нойс з двома товаришами через рік мав одинацять таких хаток-баз. Тут складали запаси харчів, набоїв, теплі речі.

Шпіцбергенські трапери.
Тільки тут, на Шпіцбергені, на багатомильному сніжному вкритті, на слизкій поверхні крижаних рік — льодовиків, Нойс видав належні їй лінійні тренувці, що й він дістав ще хлопчачою, гуляючи що-дня по 12 кілометрів в школу. Тут йому довелося проходити за добу по 20 кілометрів, тягнувши за собою нарти, щось з 50 кілометрів зрюкзаком за спиною і не менше, як 20 кілометрів, коли вантаж його тягли в нартах собаки. Ці віддалення стали для нього звичайними. Величезна витрата енергії, що й вимагає від мисливців таке життя, надолужається тут чудесним харчуванням, бо-ж у своїх базах мисливці мають найрізноманітніші продукти. Про наслідки половавання можна мати уявлення хоч би з того, що Нойс посилав своїм контрабандам на суходіл по 110 пецців, 170 оленів і 8 ведмедів на рік. Це давало добрий шматок хліба і йому і сім'ї, що жила у Тромсі.
У Тромсі, в день від'їзду Нойса, у нього родилася дочка, яку він протягом семи років знав лише з листування жінки та з тих карлючок, що останнім роком став одержувати їй від дочкі. І Нойс, спокійно втримавши всі поневіряння життя шпіцбергенського піонера, нарешті, не витривав розлуки з сім'єю. Через сім років він поїхав додому. Але на батьківщині йому не сподобалось. І пробувши тут недовго, він знов поїхав на шпіцбергенські простори, а через рік довідався з жіночого листа, що в нього родився й син.
Минуло ще шість років відтоді, як Нойс повернувся, ото на Шпіцберген. За ці шість

років він не міг вибрати часу, щоб побувати дома. Життя на Шпіцбергені стало для нього цілком "нормальним" життям, і його аж ніяк не тягне в місто, де, на його думку, немає змоги жити так, як хочеш. Нойс вважає, що, проживши на Шпіцбергені 13 років, він може жити тут ще років з 12, і тільки, коли доведеться виводити на життєву путь сина, він повернеться до міста.
Небезпек, про які-б варто говорити окремо, як про щось видатне, в житті Нойса немає. Все його життя на снігу — ґрунті Крихкому, зрадницькому, — містить в собі повсякчасну небезпечку не тільки для неосвідчених людей, але й для тих, хто просто хоч на мить забуде суворі сніжні закони. Адже-ж кожного дня й години може трапитися те, що сталося з Нойсом хоча-б минулого року. З двома товаришами, базуючись на своїх хатках, збудованих за 60—70 кілометрів від Сассен Бей, вони половали на пецців. Ходили поодиночі і з собаками. Захопившись пеццевим слідом, Нойс перейшов между надійного снігу і опинився на крутому схилі гори, на сніжній корі, яка під ним поповзла, і, зростаючи, нестримно покотилася до фіорду. Вчепившись за сани, Нойс стрімголов полетів униз, запутавшись в упряжці. Сніг, нарастаючи, дав з величезною силою, а із горлянок розчавлених собак потікали лиса кров. У роті Нойс відчував смак крові, коли з продаваними грудьми, трохи не дійшовши до фіорду, він, увесь поранений, вилетів, мов ядро, із сніжної шаркалю, розбитої од надберезну скелю. Тут на другий день і знайшли його товариші. З півроку він харкав

кров'ю, але зламані ребра незабаром зрослися.
За екіпажем "Італії".
Так тяглося б усе життя Нойсове і дотепер, коли б коло львівсько-західного-берега Норд-Останда в протоці Фін-Лопен не з'явився історичний "Хобі", і капітан Свєрдруп не запросив Нойса брати участь у врятувальній експедиції. Нойс згодився, і 13. червня з мисливцем Тонбергом, взявши десять собак, вони покинули "Хобі" і висли в глибини Валенборг-Бей. Звідси на ліжках вони перерізали все крижане плато Норд-Останда і Кінгсею. Дорога тут, на думку Нойса, не дуже важка, бо ж на всьому платі — сусідній льодовик. Шлях 60 кілометрів перебороли за одну добу. Звідси, рушивши по кризі до острова Скорзбію, 15. червня були вже там і спорудили продовольчу базу. 16 — вони вже на Кап-Платен; де теж залишили провінськку базу. 17-го повернулись на Скорзбію. Перепочивши один день, пройшли на Норд-Кап, де в протоці Баверайстрит за мило від берега побачили стиснуту кригою "Браганцію". Рушили до "Браганції", але крига, виявившись, була рухлива, іти по ній з собаками було важко. Довго пробували вони пробитися, і нарешті, їм довелось димовими шапками просити допомоги до "Браганції".
До 23. червня стояв густий туман. Як тільки він розвіявся, Нойс разом з двома італійцями залишив "Браганцію", маючи на оці проїти яко-мога далі на зустріч групі Мальмгрена. Нові його супутники — Матеода і Альбертіні — стрільці-альпіністи. Того ж дня увечері пройшли вони на Скорзбію, розбилися на дві партії.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!
ЧИТАЙТЕ І РОЗКОВОЮЮНОУТЕ ТАКІ ЧАСОПИСИ І ЖУРНАЛИ:
"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ" — одиниць український робітничий часопис в Канаді, виходить три рази на тиждень. Переплата: \$4.00 на рік, \$2.00 на півроку.
"ФАРМЕРСЬКЕ ЖИТТЯ" — одиниць дієсно фермерський український часопис в Канаді, що боронить інтереси працюючого фермера. Переплата: \$2.00 на рік, \$1.00 на півроку.
"РОБІТНИЦЯ" — одиниць журнал в українській мові для працюючого жіноцтва, виходить два рази на місяць. Переплата: \$1.50 на рік, 80 центів на півроку.
"СВІТ МОЛОДІ" — одиниць журнал в українській мові для української роб.-фарм. молоді, виходить раз на місяць. Переплата лише 50 центів на півроку.
Передавати на пошті часописи й журнали посилайте або на ім'я кожного часопису зокрема, або на ім'я й адресу:
WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASS'N Ltd.
Cor. Pritchard & McGregor St., Winnipeg, Man.